



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА МУЗЕЙ „ДОМ НА ХУМОРА И САТИРАТА“ – ГАБРОВО ЗА 2025 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

През 2025 година Музеят „Дом на хумора и сатирата“ – Габрово продължи последователното изпълнение на своята мисия като национално и международно разпознаваем културен институт, който съхранява, изследва и популяризира хумора и сатирата като част от културното наследство и съвременната художествена практика.

Годината се характеризира с висока степен на проектна интензивност, разширено международно участие, реализация на мащабни юбилейни изложби и съществен напредък в дигитализацията на колекциите. Паралелно с това Музеят функционираше в условията на строително-ремонтни дейности, свързани с енергийното обновяване на сградата.

Организационната гъвкавост на екипа позволи съхраняване на активна изложбена програма и публично присъствие въпреки ограниченията, наложени от ремонтните дейности, както и реализирането на значима изследователска и издателска дейност – две монографии и изложбен каталог.

II. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЙНОСТ

През 2025 г. Музеят реализира общо 15 изложби, включително юбилейни ретроспективи, тематични експозиции, пътуващи изложби и участия в международни културни формати. Годишната програма изгради убедителен диалог между класическо художествено наследство, съвременни художествени практики и актуални обществени теми.

Сред акцентите на годината бяха мащабните юбилейни проекти „Борис Димовски – 100 години от рождението“, „Стоян Венев – многолик и витален“ и „Светове. Иван Христов – Грога“, които ангажираха значителен експозиционен ресурс, изследователска работа и съпътстващи издания (монография за Борис Димовски, каталог за Иван Христов – Грога).

Пътуващите изложби „Грехът“ и „Майстори на българската карикатура XX и XXI век“ разшириха териториалния обхват на институцията, като представиха произведения от фонда в Дряново и Велико Търново, Търговище и Русе. В международен план изложбата



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

„Детски години“ гостува в галерията на Българския културен институт в Париж – за повече виж раздел „Проектна дейност“. В ход е отпечатването на монография „Грехът“, част от едноименния проект.

През годината бяха предоставени произведения от фонда за участия в национални изложби и каталожни проекти, което допринесе за повишаване на видимостта на музейната колекция.

Изложба „Борис Димовски – 100 години от рождението“

Юбилейната изложба, посветена на 100-годишнината от рождението на Борис Димовски, бе най-мащабният изложбен проект на Музея през 2025 г. и ключов акцент в годишната програма. Тя представи цялостен и многопластов прочит на творчеството на художника – карикатурист, илюстратор и ярък обществен наблюдател, оставил трайна следа в българската визуална култура на ХХ век.

Експозицията обединява подбрани творби от неговото обемно творчество (според самия автор – над 5 000 произведения), представени както в оригинал, така и чрез дигитални прожекции на карикатури и илюстрации, които позволяват по-широк обхват и тематично структуриране. Отделен модул е посветен на приноса му като илюстратор на повече от 270 книги – сфера, в която Димовски създава разпознаваем стил, съчетаващ хумор, драматургия и графична дисциплина.

Изложбата разгръща и по-малко познати аспекти от неговото творчество – включително гоблени, изработени от Илонка Димовска по авторски проекти на художника, които свидетелстват за трансформациите на неговия образен свят в различни медии. В пространството са интегрирани мисли на самия Димовски и текстове за него от Радой Ралин и Йордан Радичков, очертаващи интелектуалния и приятелския кръг, в който той съществува и твори.

Като допълнение към визуалния разказ е включена прожекция на филмов материал от събитие с участието на Борис Димовски и Радой Ралин в Дома на хумора и сатирата, който придава документална плътност и човешко измерение на представения образ. По този начин изложбата надхвърля класическия ретроспективен формат и се превръща в културна реконструкция на една епоха – чрез хумора, гражданската позиция и графичния език на един от най-значимите български карикатуристи.

Проектът изискваше сериозна фондова, кураторска и техническа подготовка – селекция, консервационни дейности, дигитализация и адаптиране на архивни материали, както и



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

създаване на съпътстваща издателска продукция (монография с висока научно-изследователска стойност, в предпечатна фаза). С реализацията си изложбата утвърди ролята на Музея като водещ център за изследване и представяне на българската карикатура и визуална сатира.

Юбилейната изложба „Борис Димовски – 100 години от рождението“ бе открита със съпътстващо валидиране на пощенска марка, посветена на твореца – събитие с висока символна стойност, което разшири общественото измерение на юбилея извън музейното пространство.

Куратор на изложбата е Красимир Илиев, който формулира основния концептуален акцент върху „истинския образ“ на художника – не митологизиран, а жив, граждански ангажиран и безкомпромисен в търсенето на истината. Особено място в експозицията заема темата за габровския хумор и феномена „Габровски шеги“ – издание без аналог в страната, с над 2,2 милиона екземпляра, което свидетелства за изключителния обществен отзвук на неговото творчество и за специфичната връзка между Димовски и Габрово.

Изложбата обединява произведения от фонда на Музея „Дом на хумора и сатирата“, Националната галерия, Художествена галерия – Русе, Държавна агенция „Архиви“, както и от частни колекции, което ѝ придава национален мащаб. Присъствието на Валерия Димовска на откриването добави личен и емоционален пласт към събитието.

Монография „Борис Димовски – 100 години от рождението“

През 2025 г. завърши подготовката на монографията за Борис Димовски – издание, разработено от куратора на юбилейния проект и базирано на задълбочена изследователска и архивна работа в изпълнение на дългосрочния ангажимент на Музея към изследването и популяризирането на наследството на Борис Димовски. Книгата е структурирана в 9 тематични раздела и представя цялостен прочит на творчеството на художника в неговата жанрова, обществена и културна многопластовост.

Изданието е двуезично, богато илюстрирано със снимки и произведения от музейни и частни колекции, с обем 292 страници и твърда подвързия.

Монографията вече е предпечат и има качествата да се превърне в траен научен и документален принос към изследването на българската карикатура и визуална сатира, както и в устойчив издателски продукт, достъпен в музейния магазин.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Изложба „Стоян Венев. Канонично, под мустак и от чекмеджето”

Юбилейната ретроспектива по повод 120 години от рождението на художника бе реализирана в партньорство с ХГ „Владимир Димитров – Майстора“, Кюстендил.

В експозицията бяха представени 157 произведения, структурирани по тематични ядра – селски бит, социални контрасти, еротика, портрет, академични упражнения и сатирични композиции. Кураторската концепция следваше драматургичен принцип, при който произведенията изграждат визуален разказ, а не хронологична последователност.

В рамките на проекта бяха извършени консервационни интервенции, рамкиране, дигитализация и създаване на 360° виртуална разходка. Разработена бе тематична сувенирна линия, интегрирана в музейния и онлайн магазин.

Изложбата посрещна над двадесет хиляди посетители и бе съпроводена от широка медийна кампания.

Изложба „Светове. Иван Христов – Грога“

Мащабната ретроспективна изложба „Светове“, разположена на целия четвърти етаж на сградата, представи габровския живописец Иван Христов – Грога (1942–2024) не само като изключителен живописец, но и като ярка личност в културния живот на региона.

Експозицията включи над 100 произведения и проследява различните етапи в професионалното развитие на художника – от ранните му търсения до зрелите живописни цикли.

Тя представи творчеството на Грога като последователен и разпознаваем художествен свят – фотореалистичен по техника, но дълбоко поетичен по внушение. Особено внимание бе отделено на характерните „портрети“ на птици, в които природата е изведена като жив, самостоятелен персонаж, на зимните пейзажи и на образа на „голите дървета“ – мотив, който самият художник свързва с усещането за чистота, устойчивост и съкровена връзка между човека и природата. Неговата позиция, че „човекът е проектиран да живее в синхрон с природата“, и тревожната му чувствителност към разрушителните човешки намеси в природата прозират ясно в експозиционната концепция и придават на живописиста му и нравствено измерение.

Изложбата привлече значителен интерес още при откриването си, като пространството на четвъртия етаж се утвърди като активна сцена за среща между поколения творци, културни институции и широка публика. Така „Светове“ се превърна не само в



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

ретроспектива, а в събитие на паметта – своеобразен културен жест към един автор, чието творчество остава органично свързано с Габрово и неговата художествена среда.

Експозицията обедини произведения от фонда на Музея „Дом на хумора и сатирата“, ХГ „Христо Цокев“ – Габрово, галериите „Аспект“ и „Джуркови“ – Пловдив, Галерия „Видима“ – Севлиево, ХГ „Асен и Илия Пейкови“ – Севлиево, Специализирания музей за резбарско и зографско изкуство – Трявна, НЧ „Отец Паисий 1928“ – с. Думници, както и от частни колекции. По този начин изложбата придоби ясно изразен регионален и национален обхват.

В пространството бе включена прожекция на три документални филма, единият от тях създаден за изложбата, които предоставиха възможност на публиката да се срещне с личността на художника и с неговия творчески път – от корените му в с. Думници, през образованието във Великотърновския университет, до повече от четвърт век преподавателска дейност в Средното художествено училище в Трявна. Подчертана бе и активната му роля в 14 издания на Габровското биенале на хумора и сатирата в изкуството, както и получените отличия и обществени признания.

Към изложбата бе подготвен и представен каталог, разпространяван чрез музейния магазин, който съхранява и документира този мащабен проект и осигурява неговата дългосрочна културна стойност.

Изложба „Светлата страна на живота“

През август 2025 г. Музеят представи експозицията „Светлата страна на живота“ – мащабна изложба, обединяваща близо 90 произведения на 30 български автори, работещи в духа на наивистичния израз. Част от творбите са от художествения фонд на музея, а други – гостуващи платна, като за първи път бяха събрани в обща концептуална рамка.

Изложбата постави акцент върху ведрината и позитивния поглед към света като съзнателен художествен избор. Проследени бяха историческите корени на наивизма и неговото съвременно развитие, като бе подчертано, че днес този израз не следва да се разглежда като аматорско изкуство, а като осъзната стилистична позиция. Тематично в платната се открояваха празници, обичаи, семейни ценности и ежедневни сцени, представени с ярък колорит и освободен изказ.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Проектът утвърди ролята на музея като пространство за диалог между поколения автори и за представяне на различни художествени естетики, включително такива, които акцентират върху оптимистичната и хуманистична перспектива в изкуството.

Четвърта национална изложба на българския комикс

На 1 април 2025 г., по повод Международния ден на хумора и 53 години от създаването на Музея, бе открита Четвъртата национална изложба на българския комикс – съвместна инициатива на Музея на хумора и сатирата, секция „Комикс“ към СБХ и сдружение „Проектът Дъга“.

Експозицията включи 148 табла с творби на 100 български автори – от пионерите на жанра от 40-те години до съвременни художници. Представени бяха произведения от емблематични издания като списанията „Дъга“ и „Чуден свят“, както и комикси от периода след 2000 г., свидетелстващи за възраждането на интереса към жанра. Изложбата проследи развитието на българския комикс като част от визуалната култура и като значим разказвач на исторически и обществени теми.

Съпътстващо събитие бе творческо ателие за комикс с утвърдени художници и сценаристи, което насочи вниманието към процеса на създаване на илюстрирани истории и ангажира младата публика. В програмата бе включена и прожекция на документалния филм „Дъга – Разкази в картинки“, който допълни историческия контекст на изложбата.

С този проект Музеят продължи целенасочената си политика за подкрепа на деветото изкуство и за активна работа с автори и аудитории в сферата на визуалния разказ.

III. СЪБИТИЯ И РАБОТА С ПУБЛИКИ

Посещаемост и профил на аудиторията

През 2025 г. Музеят на хумора и сатирата посрещна 46 393 посетители, от които 21 380 деца и учаци, 20 321 възрастни и лица над 65 години, и 1 116 чуждестранни гости – представители на близо 60 националности. В общия брой са включени и посетители без входен билет – тези с право на безплатен вход, акредитирани лица, служители на музеи и галерии, гости на партньорски институции и Общината, участници в събития (Отворените врати на 1 април, Празника на Габрово и др.).



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Наблюдава се лек спад спрямо предходната година, който следва да се разглежда в контекста на ремонтните дейности в сградата, довели до временни ограничения в достъпа до части от експозиционните пространства и намален капацитет за прием на организирани групи. Въпреки това структурата на аудиторията остава устойчива и балансирана, а Музеят запази разпознаваемостта си и привлече посетители от широк географски обхват – от страната, от Европа и по-отдалечени региони. Най-голям е делът на туристи от Украйна, Румъния и Германия, като са регистрирани и гости от Япония, Южна Корея, Тайланд, Бангладеш, Ямайка и др.

През годината са изнесени 438 беседи (423 на български език, 15 на чужд език), като екскурзоводният екип е работил с 423 организирани групи. Продължи детайлното статистическо проследяване на груповите посещения по възраст, произход, тип организация и посетени експозиционни пространства.

Дигиталното присъствие компенсира частично спада във физическата посещаемост. Стратегическа задача за следващия период остава по-ефективното свързване между високата дигитална видимост и реалните посещения на място, както и целенасоченото развитие на международната аудитория.

Събитийна програма

През 2025 г., чрез реализираните 15 изложби Музеят успя да изгради диалог между класическо наследство, съвременни художествени търсения и актуални обществени теми. Паралелно бяха проведени близо 70 събития – творчески ателиета, литературни срещи, дискусии и игрови формати.

Сред форматите с най-висока ангажираност бяха:

- двете издания на „Шеговито издирване в музея“ (1 април и 18 май), които привлякоха семейства, младежи и по-възрастна публика;
- първото издание на младежкия конкурс „Меметата на Габрово“, насочен към поколението Z;
- ателиета, съпътстващи изложбите „Борис Димовски. 100 години от рождението“ и Четвъртата национална изложба на българския комикс;
- пред-карнавални турове и работилници за деца и ученици;



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

- библиотечни игри и събития по повод годишнината от обновяването на музейната библиотека.

Образователни програми

През 2025 г. бяха реализирани 52 образователни занятия по 13 теми, насочени към пет възрастови групи – от 5–6 годишни до студенти и чуждестранни ученици.

Тематичните направления включваха:

- комикс ателиета с утвърдени автори;
- ателиета за рециклиране на хартия с участие на художествени школи и ученици от Украйна;
- творчески ателиета в партниращи културни институции, вдъхновени от творчеството на Кристо и Жан-Клод;
- ваканционни формати „Весели летни срещи“;
- ателиета, разработени и проведени от стажант-екскурзоводи.

Работата с млади публики остава стратегически приоритет и потвърждава устойчивата образователна функция на институцията.

Работа с туроператори и стажантски програми

През годината бяха подновени и актуализирани договорите с туроператори, като 23 традиционни партньори вече имат валидни споразумения до края на 2026 г. Наблюдава се намаляване на нерегистрираните организирани посещения след въвеждането на ясни правила за предварително записване.

За първи път през лятото на 2025 г. в музея работиха 6 платени стажанти – ученици от габровските гимназии (екскурзоводи, библиотекари и служител в музейния магазин). Програмата допринесе както за подкрепа на текущата дейност, така и за формиране на млади кадри с интерес към музейната работа.

Дигитална комуникация и медийно присъствие

Онлайн присъствието на музея отбелязва съществен ръст. Уебсайтът humorhouse.bg регистрира 39 435 прегледа и 16 300 уникални посетители, социалните канали



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

отбелязаха 1 391 295 гледания във Facebook, 35 200 в Instagram и над 7 500 в YouTube, с разширяване на аудиторията особено сред възрастовата група 25–54 години.

Най-посещавани са страниците „Посетете ни“ и „Настоящи изложби“, което показва пряка връзка между дигиталната информация и планирането на посещение.

Социалните мрежи отбелязват значителен растеж:

- Facebook – 52% ръст на реакциите;
- Instagram – 100% повишение на интеракциите;
- YouTube – 13% ръст на абонатите.

Музеят има 10 участия в национални телевизии, 24 радио интервюта, 47 публикации в печатни медии, над 410 публикации в електронни медии и близо 170 радио анонса. След сключени договори с БТА и БНР институцията получава регулярно национално отразяване.

IV. ФОНДОВА ДЕЙНОСТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

През 2025 г. бе извършена пълна инвентаризация на основните художествени фондове: Карикатура, Живопис, Автошарж, Фотография, Графичен плакат, Графика и рисунка, Скулптура, Екслибрис и Етнография.

Продължи активната работа със специализирания софтуер MuseumPlus. Към края на отчетния период са дигитализирани общо над 5 600 произведения и обработени данни за приблизително 1 300 автори.

Извършено бе структуриране и оптимизация на метаданните, както и подготовка за надграждане към публичния модул eMuseumPlus.

Процесът на дигитализация се утвърждава като стратегически приоритет, осигуряващ по-добро управление на колекциите и разширяване на публичния достъп.

V. МУЗЕЙНА БИБЛИОТЕКА

През 2025 г. музейната библиотека продължи да се утвърждава като активно изследователско и образователно пространство в структурата на Музея. Работата бе



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

насочена както към систематизиране и дигитална обработка на фонда, така и към неговото по-активно включване в изложбената и образователната дейност.

През отчетния период бяха описани, обработени и въведени електронно над 1 400 библиотечни единици, създадени бяха електронни таблици за инвентарната книга и периодичните издания, както и допълнителен потребителски акаунт за работа със специализирания библиотечен софтуер.

Тези дейности са част от поэтапния процес по структуриране и дигитализация на специализирания книжен фонд, който подпомага както вътрешната изследователска и кураторска дейност, така и достъпа на външни изследователи.

Библиотеката активно участва в подготовката на изложби чрез предоставяне на справочни и архивни материали, както и чрез тематични представяния на автори. Осъществени бяха срещи с ученици и включване в образователни инициативи, което затвърждава ролята ѝ не само като книгохранилище, а като пространство за културен обмен и интерпретация.

През годината бе осъществено обучение на стажанти, които се запознаха с процесите по каталогизация и работа с фондове, което допринася за изграждане на бъдещ професионален капацитет в сферата на културното наследство.

Сред основните предизвикателства остава необходимостта от разширяване на пространството и подобряване на условията за съхранение на библиотечните материали, което следва да бъде отчетено като приоритет в средносрочен план.

Фоайето пред библиотеката се утвърди като допълнително експозиционно пространство, което позволи по-гъвкаво програмиране и разширяване на тематичния обхват.

VI. ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ

Проектната дейност през 2025 г. остана ключов инструмент за развитие на институционалния капацитет, инфраструктурата и международното позициониране на Музея.

1. „Грехът – изследователски и изложбен проект“



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

През 2025 г. Музеят приключи изпълнението на проект „Грехът – изследователски и изложбен проект“, реализиран с финансовата подкрепа на Министерството на културата по договор № РД–11-06-905/23.12.2024 г. Размерът на предоставеното финансиране е 50 000 лв., при собствен принос на Музея в размер на 13 489,14 лв., като общата стойност на реализираните дейности възлиза на 63 489,20 лв.

Проектът премина от концептуална фаза към задълбочена изследователска и публична реализация. Той надгради дългогодишната работа на институцията върху колекцията „Грехът“ – уникален по своя характер фонд от копия на религиозни стенописни сцени, свързани с представите за греха, наказанието, моралния ред и социалната критика в традиционната култура. Колекцията е събирана и експонирана през различни периоди от историята на музея, но към настоящия момент се намира в процес на концептуално преосмисляне и подготовка за ново постоянно представяне.

Изследователска и теренна работа

В рамките на проекта бе осъществено мащабно теренно и архивно проучване на обектите, включващо посещения на храмове и манастири, фотографско документиране, в т.ч. на детайли, сравнителен анализ на иконографските сцени и изготвяне на разширени ресурсни досиета.

Събраните материали бяха систематизирани в ресурсни досиета, включващи анализ на исторически контекст и на сюжети, надписи, символика и локални особености, художествен анализ и речник на специфични понятия. Особено внимание бе отделено на образи като митарствата, „ангелите с везни“, демоничните фигури и социално-критичните сцени, които отварят възможност за интердисциплинарен прочит – отвъд строго религиозния контекст.

Този аналитичен процес позволи да се възстанови контекстът на първообразите – както иконографски, така и социално-исторически и да се създаде солидна научна основа за бъдещото експониране и да се подкрепи потенциалната кураторска рамка: „Грехът“ не като морализаторски разказ, а като културен и визуален архив на страховете, нормите и обществените напрежения на своето време – разказ, който може да бъде актуализиран и днес чрез съвременни интерпретации.

Изложбена и комуникационна реализация

Като част от проекта бе подготвена мобилна изложба и специализиран уебсайт, които разширяват достъпа до съдържанието и позволяват неговото представяне извън



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

сградата на музея. Създадените продукти съчетават научна прецизност и достъпност за широка публика, като са насочени както към специалисти, така и към ученици, студенти и любители на културното наследство.

Организиран бе научно-приложен симпозиум, който събра изследователи, художници и музейни специалисти и съчета академични доклади и приложни дискусии, свързани с бъдещото експониране. Дискусиите очертаха възможностите за съвременен прочит на темата за греха – през перспективата на визуалната култура, историческата памет и обществената критика. Симпозиумът затвърди проекта като платформа за професионален обмен и повиши неговата национална видимост.

Монография „Грехът“

През 2025 г. Музеят работи по реализацията на монографията „Грехът“ – научно издание, което осмисля и представя колекцията от копия на религиозните стенописни сцени. Творбите (петдесет пана с копия на стенописи от девет църкви и шест манастира) се създават през 70-те години на XX век. В тях небесното и земното се срещат по особен начин – за да изобличат човешките слабости с едновременно суров и комичен език, характерен за Българското възраждане.

Монографията е обединяващ мащабния изследователски процес продукт, който същевременно дава основа за планиране на бъдещата работа по сбирката. Тя представя научните текстове от различни дисциплини – история на изкуството, иконография, богословие, живопис – и предлага многопластово четене на образите на греха и наказанието в българската стенописна традиция. Изданието е двуезично и включва богат илюстративен материал.

В края на годината работата по графичното оформление навлезе в завършващата си фаза, като бяха предприети допълнителни стъпки за повишаване на научната и визуалната стойност на изданието – включително контекстуализиране на представените църковни обекти, изготвяне на речник на термините и прецизиране на връзките между илюстративния и текстовия материал. Монографията предстои да излезе от печат в началото на 2026 г.

Подготовка за ново постоянно експониране



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Една от стратегическите цели на проекта е подготовката на реекспонирането на колекцията като постоянна изложба. В резултат на проведените изследвания бе разработена концептуална рамка, която предвижда:

- тематично структуриране (грехове, наказания, митарства, социални роли);
- включване на контекстуализиращи текстове и речник на понятия;
- визуални и дигитални инструменти за интерпретация;
- образователни модули за различни възрастови групи.

Проектът поставя основа за интегриране на колекцията в дигиталната среда – включително чрез каталогизиране в системата MuseumPlus и в бъдещата публична платформа eMuseumPlus, което съответства на стратегическата линия на Музея за дигитален достъп и международна видимост.

Обществено значение и перспективи

„Грехът“ се откроява като проект с висока научна стойност и силен културен потенциал. Той съчетава проучване на движимото културно наследство с актуални въпроси за морал, обществена регулация и визуална пропаганда – теми, които намират паралели и в съвременната среда.

Чрез проекта Музеят утвърждава ролята си не само като пазител на наследство, но и като активен интерпретатор на сложни културни пластове, способен да превежда традиционни образи към езика на съвременния зрител.

2. „Стоян Венев – многолик и витален“

През 2025 г. Музеят продължи изпълнението на проекта „Стоян Венев – многолик и витален“, посветен на 120 години от рождението на художника и реализиран с финансовата подкрепа на Министерството на културата по Договор №РД-11-06-559/25.11.2024г. Инициативата бе осъществена в партньорство с ХГ „Владимир Димитров – Майстора“, Кюстендил и обедини институционални и частни колекции в мащабна експозиционна инициатива.

Изследователска и кураторска концепция



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

В резултат на интензивен професионален обмен между двата музейни екипа бе формиран сборен фонд от над 240 произведения, включващ творби от музейни и частни колекции.

Изложбата „Стоян Венев. Канонично, под мустак и от чекмеджето“, реализирана в рамките на проекта, представи живописни платна, карикатури, сатирични рисунки, етюди и акварели, допълнени от прожекция на четири документални филма. Куратори на изложбата са Маргарита Доровска, Валентин Господинов и Димка Колева.

Кураторският прочит предложи съвременен поглед към твореца – значима фигура в българското изкуство на XX век, чиито произведения са едновременно широко познати и рядко показвани в пълнота. Стоян Венев е представен като художник с остър усет към социалните напрежения, изразен чрез характерна стилистика, съчетаваща експресивен колорит, интимен реализъм и социален елемент. Особено място заема завръщането му през 60-те години към предвоенния модернизъм – своеобразен акт на творческа свобода след десетилетия на „представителна ангажирана живопис“.

В експозицията бяха представени 157 внимателно подбрани произведения, организирани по тематични ядра, а не по хронология или техника. Подредбата следваше „кинематографичен“ принцип, при който творбите изграждат последователен визуален разказ – динамичен, диалогичен и драматургично структуриран.

Произведенията в експозицията са от фонда на Музея на хумора и сатирата, Художествена галерия „Владимир Димитров – Майстора“ – Кюстендил и частните колекции на д-р Румен Манов и г-н Иво Димитров.

Подготовка и експозиционна реализация

Изложбата бе разположена в реновираната изложбена зала. Осъществени бяха:

- паспартиране и рамкиране на произведения от фонд Карикатура;
- освежаване и консервационни интервенции по живописни творби;
- цялостно цветово и графично решение на експозицията;
- изработване на тематични текстове, хронологии и визуални акценти.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Към изложбата бе дигитализиран документалният филм „Светът на Стоян Венев“ (1964), който бе интегриран в експозиционното пространство след уредени авторски права.

Дигитализация и достъпност

В рамките на проекта бяха реализирани:

- 360° заснемане на изложбата и създаване на виртуална разходка;
- пълно отразяване на произведенията в системата MuseumPlus;
- подобряване състоянието на експонатите чрез консервационни дейности.

По този начин проектът допринесе както за популяризация, така и за дългосрочна грижа за колекцията.

Сувенирна линия и устойчивост

Разработена бе тематична сувенирна линия (картички и магнити), адаптираща произведения на Венев за съвременна употреба. Продуктите бяха реализирани в партньорство с местни производители и внедрени в музейния и онлайн магазин. Инициативата свързва културното наследство с предприемачески модел, насочен към устойчив приходен поток.

Комуникация и публичност

Проектът бе съпроводен от широка комуникационна кампания, включваща:

- национално и регионално медийно отразяване;
- участия в радио- и телевизионни предавания;
- платени дигитални кампании с над 800 000 импресии и над 170 000 достигнати потребители;
- външна реклама в градската среда;
- информационни кампании към училища и културни институции.

Резултати и въздействие



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Изложбата бе открита на 20 декември 2024 г. и остана достъпна до 30 юни 2025 г., като в този период Музеят регистрира над 26 500 посетители.

Сред ключовите резултати:

- укрепено партньорство между двете институции;
- повишена научна документация и дигитализация на фонда;
- разширяване на аудиторията чрез дигитални формати;
- повишена национална видимост на Музея.

Проектът създаде културен продукт с дългосрочна стойност както за институцията, така и за публиките.

3. „Център Кристо и Жан-Клод – новият съсед“

През 2025 г. приключи успешно двугодишният проект „Център Кристо и Жан-Клод – Новият съсед“, финансиран от Фондация „Америка за България“ с грант в размер на 187 900 лева. Музей „Дом на хумора и сатирата“ бе организация-бенефициент, осигурявайки административна, финансова и институционална рамка за подготовката и развитието на Центъра като ново културно пространство в Габрово.

Проектът имаше стратегическа цел – създаване на организационните, програмните и експертните предпоставки за институционализиране на Център за съвременно изкуство „Кристо и Жан-Клод“. С подкрепата на Фондация „Америка за България“ бе осигурено трансформирането на инициативата от концепция в реално работеща институционална структура.

Сред ключовите постижения през 2025 г. е гостуването на изложбата „Детски години“ на Музея на хумора и сатирата в галерията на Българския културен институт в Париж – събитие, реализирано съвместно с Центъра и с подкрепата на Община Габрово и Фондация „Америка за България“. Открита по случай 90 години от рождението на Христо Явашев – Кристо, изложбата представи документални материали и редки фотографии от ранните му години в България, а Центърът включи в общата експозиция произведения на седем свои артисти-резиденти, които за първи път показаха свои творби във френската столица. Събитието утвърди международното измерение на двете габровски институции.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

В рамките на проекта „Новият съсед ...“ бяха проведени 12 артистични резиденции по програмите „Фестивално“, „Реките на града“, „Метаморфози на работното облекло“ и „Анамнеза на авангарда“. В пространството на Центъра работят 8 артисти с постоянни ателиета, а над 10 куратори и културни мениджъри реализираха свои проекти. Лятната академия за архитекти и куратори събра 24 участници, а специална дискусия в контекста на Венецианското биенале представи визията за Центъра пред международна професионална аудитория.

Международното измерение на дейността беше засилено чрез участие в два европейски проекта: „Метаморфози на работното облекло“ (програма „Творческа Европа“) с партньори от Кемниц, Лодз, Манчестър, Мюлуз и Тампере, както и проект AccesS (програма „Хоризонт Европа“), насочен към разработване на модели за достъпна градска среда. Публични събития като театралната разходка „Кадър от Текстила“, пърформансът „Оратория“ и участието в 99-ата конференция на Trans Europe Halls в София допринесоха за позиционирането на Центъра в европейската мрежа от независими културни пространства.

На 17 септември 2025 г. Министерският съвет прие решение за създаване на Регионален център за съвременно изкуство „Кристо и Жан-Клод“, а от 1 декември 2025 г. институцията е отразена в Агенция по вписванията като самостоятелно юридическо лице. Център „Кристо и Жан-Клод“ вече функционира като културна институция с международна програма, утвърден екип и ясно формулирана визия за бъдещето. Изготвени са задание за международен архитектурен конкурс и бизнес план за устойчиво развитие.

През 2025 г. проектът продължи с дейности по институционално структуриране и стратегическо планиране. Проведени бяха експертни срещи, разработени анализи и комуникационни материали, публични събития за представяне на концепцията и работни формати за включване на професионалната общност.

4. „Метеостанции за брифтопия“

През отчетната година започна изпълнението на проекта „Метеостанции за брифтопия: лаборатория към Биенале 2029“ (част от проект „Точка на пресичане“ на Община Габрово, финансиран по процедура „Ново поколение местни политики за култура за големи общини“, НПВУ). Концептуално лабораторията изпълнява не само художествени и изследователски функции, но и ролята на инструмент за социално включване и културна активизация.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Изложбата „Брифтопия: изкуството между кризи и въображение“ поставя началото на концептуалната и кураторска подготовка за 26-ото издание на Габровското биенале на хумора и сатирата в изкуството (2029). Проектът функционира като международна лаборатория – експериментално поле за изследване на ролята на изкуството в условията на социални, политически и екологични кризи.

Терминът „Брифтопия“, въведен от иранско-шведския артист и изследовател Бехзад Х. Нури, обозначава краткотрайна, но интензивна форма на утопично въображение – възможност за тестване на алтернативни модели на съвместно съществуване в ограничен мащаб и в контролирана художествена среда. Лабораторията разглежда изкуството като пространство за „операции с времето“ – удължаване, прекъсване, повторение или ускоряване – и като инструмент за практикуване на абстрактно и конкретно мислене чрез телесни и сетивни преживявания.

Проектът обединява новосъздадени произведения – пърформанси, видео работи, интерактивни инсталации и работилници – реализирани специално за лабораторията от международни и български артисти. Той съчетава изложбен формат, дискусийна програма и образователни дейности, насочени както към професионалната общност, така и към по-широка публика.

Ключов елемент и важно продължение на проекта е двудневният международен симпозиум (23–24 май 2026 г.), който събира философи, политолози, куратори, артисти и изследователи. Симпозиумът функционира като платформа за критически диалог върху темите за „бавното отменяне на бъдещето“ (по Марк Фишер), кризата на въображението и възможните културни отговори на съвременните предизвикателства. Сред участниците са утвърдени международни и български имена от сферата на философията, визуалните изкуства и културните изследвания.

5. „Дигитален дом на хумора и сатирата: Изкуство от 170+ държави през последния век“

Проектът „Дигитален дом ...“ е подкрепен от Национален фонд „Култура“ по програма „Културно наследство“ 2025 - Договор № KN-2025-23 от 27.10.2025 г.

Проектът цели трансформирането на художествен фонд на Музея – над 37 500 произведения от 173 държави, обхващащи почти век история – в достъпна дигитална екосистема за широки публики в страната и чужбина.

Сърцевината на проекта е публичната платформа eMuseumPlus, надграждаща внедрената през 2024 г. специализирана музейна информационна система за цялостното



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

управление на музейни фондове MuseumPlus. Чрез нея през 2026 г. ще бъде осигурен онлайн достъп до 5 000 подбрани произведения, обогатен с мултимедийния видеоцикъл „Усмехнати хроники“, образователни програми, рубрика „Истории от фонда“ и конкурс за млади куратори. Специализираната библиотека с издания на 35 езика ще бъде интегрирана към визуалните колекции.

През 2025 г. бе формиран екип, разпределени бяха задачите, стартира работата по изображенията и придружаващата ги информация, уточнени бяха приоритетните творби, автори и школи във всеки основен фонд, а съдържанието на „Усмехнати хроники“ е в процес на разработване.

6. КИТИ „Брегове на съвременното – комплекс от мерки“ по Програма „Развитие на регионите“ 2021–2027

Проект „Брегове на съвременното – комплекс от мерки за създаване на зелена, иновативна и приобщаваща градска среда в Габрово и Пловдив“ е мащабна инвестиционна инициатива с бенефициент Община Габрово, финансирана по Програма „Развитие на регионите“ 2021–2027 г. Административният договор е подписан на 7 ноември 2025 г., а продължителността на проекта е 36 месеца (до ноември 2028 г.). Общата стойност на дейностите за Община Габрово е 71,5 млн. лева, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие и национален бюджет.

Сред обектите, включени в проекта, е обновяването на сградата на Музей „Дом на хумора и сатирата“ – дейност, предвиждаща проектиране, строително-монтажни работи и доставка на оборудване с цел осигуряване на достъпност, модернизация на изложбените зали, фондохранилищата, библиотеката и офис площите, подобряване на условията за експониране и съхранение на културни ценности и разширяване на връзката с прилежащите публични пространства.

През 2025 г. Музеят работи в тясно партньорство с екипа на Община Габрово по разработването и аргументирането на бюджета на дейностите за обекта, а от май 2025 г. – по заданието за обществена поръчка за избор на изпълнител за проектиране и авторски надзор. В началото на 2026 г. поръчката беше официално обявена.

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

7. NUDGES (Interreg VI-B EURO-MED 2021–2027)

През 2025 г. Музей „Дом на хумора и сатирата“ реализира пилотната интервенция „Силата на образите“ в рамките на международния проект NUDGES („Нови инструменти



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

за подкрепа на средиземноморските правителства чрез поведенчески стимули“) по Програма Interreg VI-B „Евро-средиземноморски басейн (EURO-MED) 2021–2027“.

Проектът NUDGES адресира предизвикателството, свързано с недостатъчното разбиране и личностно осмисляне на процесите, произтичащи от климатичните промени. Основният подход цели да преодолее дистанцията между абстрактното знание и реалното поведение чрез културно базирани „подтици“ (nudges), насочени към сетивното възприятие и емоционалното преживяване.

В рамките на консорциума Музеят участва с фокус върху визуалното възприятие („очи“) – чрез създаване на ситуации, в които гражданите могат да се изправят пред реалните измерения на екологичните проблеми посредством образ, преживяване и творческа интерпретация. Концепцията на пилотната дейност стъпва върху професионалното наблюдение, че традиционните форми на визуална комуникация (вкл. карикатурата) не винаги са достатъчни, за да предизвикат устойчиво поведенческо изменение.

Реализация на интервенцията

Пилотната дейност се проведе на 14–15 юни 2025 г. в Габрово и бе структурирана около конкурс за социално ангажиран дизайн на билборд, насочен към намаляване на отпадъците и насърчаване на рециклирането. В инициативата се включиха 35 участници – ученици и студенти.

Програмата съчета три взаимосвързани модула:

- Представяне на дейността на Регионалната система за управление на отпадъците – Габрово чрез документален филм и експертни обяснения, с цел проследяване на „пътя на отпадъка“ и осмисляне на реалните последици от потребителското поведение;
- Провеждане на образователната игра Climate Fresk, базирана на научните данни на IPCC, която подпомага системното разбиране на причинно-следствените връзки в климатичните процеси;
- Творческа работилница с участие на еколози, дизайнери и куратори за разработване на визуални послания с обществена насоченост.

След двудневната интензивна програма участниците разполагаха с допълнителен период за разработване на своите концепции под менторска подкрепа. Постъпиха шест финални проекта в две възрастови категории (14–19 г. и 19+ г.). Жури от петима експерти



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

избра за победител проекта на Виктория Димитрова (21 г.), който бе реализиран и експониран като билборд в градска среда.

Участниците попълниха и онлайн въпросник, изследващ нагласите им към климатичните предизвикателства на локално и глобално ниво.

Резултати и въздействие

Пилотната интервенция повиши информираността и ангажираността на участниците по темите за климатичните промени, управлението на отпадъците и личната отговорност. Комбинацията от научна информация, преживелищно учене и творческа изява създаде условия за по-дълбоко разбиране на системните връзки между потребление, отпадъци и климат.

Реализираният билборд и последващото представяне на проектите в музейна среда разшириха въздействието към по-широка публика, като въведоха визуален „подтик“ в публичното пространство на града.

Интервенцията демонстрира потенциала на културните институции да функционират като посредник между научното знание и гражданското поведение. Чрез визуални стимули в публичната среда се създават предпоставки за постепенно изменение на нагласите, особено сред младите хора – група, силно повлияна от моделите на бърза мода и потребление.

Перспектива

Опитът от пилотната дейност очертава възможност за прилагане на модела в други градове, адаптиран към местния контекст, както и за по-широко използване на публичното пространство като инструмент за екологична комуникация. Продължаването на междудисциплинарното сътрудничество между културни институции, експерти и млади творци остава ключово за устойчивостта на подобни инициативи.

8. „AccesS“ – Подобряване на достъпността и устойчивостта в интелигентни градове и сгради (Програма „Хоризонт Европа“ 2021–2027)

През 2025 г. проектът AccesS навлезе в ключова фаза на методическо и проектно интегриране. За Музей „Дом на хумора и сатирата“ и Община Габрово пилотната локация е бъдещият Регионален център за съвременно изкуство „Кристо и Жан-Клод“, което



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

поставя проекта в пряка връзка със стратегическото развитие на културната инфраструктура в града.

Ранна интеграция на достъпността в архитектурния процес

Основен приоритет през отчетната година беше осигуряване на т.нар. „*достъпност по дизайн*“ – т.е. интегриране на изискванията за универсален достъп, цифров мониторинг и интелигентна инфраструктура още на етап техническо задание за международния архитектурен конкурс.

Вместо AccesS Suite да бъде добавен като вторичен технологичен компонент, изискванията за:

- безбарьерен достъп (физически и сензорен);
- интелигентни навигационни решения;
- възможност за бъдещо интегриране на сензорни мрежи;
- мониторинг на микроклимат и енергийна ефективност;
- цифрови интерфейси за управление на сградата

бяха заложи като критерии в архитектурното техническо задание и в оценъчната рамка на конкурсното жури.

По този начин достъпността беше формулирана не като нормативно минимално изискване, а като структурен параметър на качеството на проекта.

Техническо моделиране и сценарийно планиране

В сътрудничество с международните партньори по проекта беше разработен пълен BIM модел на сградата, който позволи:

- моделиране на три сценария за реновация – базов (състояние от 70-те години), съответствие с действащите български нормативи и енергиен стандарт EnerPHit;
- сравнителен анализ на енергийни и функционални показатели;
- планиране на бъдеща цифрова и сензорна интеграция.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Този аналитичен подход създава предпоставки за дългосрочно управление на сградата чрез данни – както по отношение на енергийната ефективност, така и по отношение на потребителските потоци и средата на обитаване.

Въвличане на реални потребители

Съществена част от работата през 2025 г. беше насочена към събиране на качествена обратна връзка от бъдещи ползватели на сградата. Проведени бяха 32 задълбочени интервюта с представители на организации на хора с увреждания, културни оператори, артисти и експерти, които ще взаимодействат с Центъра като посетители, партньори или служители.

Този процес позволи да бъдат „преведени“ абстрактни понятия като *универсална достъпност* в конкретни архитектурни и функционални параметри, например:

- оптимални маршрути и радиуси на движение;
- ясно четими вертикални комуникации;
- акустични и светлинни условия, съобразени със сензорни специфики;
- адаптивност на изложбените пространства;
- възможност за автономно придвижване без зависимост от придружител.

Подходът гарантира, че изискванията произтичат не единствено от технически спецификации, а от реални потребителски сценарии.

Институционален ефект

Работата по AccesS през 2025 г. допринесе за:

- повишаване на експертния капацитет на екипа по темите за универсален дизайн и интелигентно управление на сгради;
- създаване на интегрирана рамка между културна политика, архитектурно планиране и технологична инфраструктура;
- позициониране на бъдещия Център „Кристо и Жан-Клод“ като една от шестте пилотни европейски локации в проекта.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

AccesS се утвърждава не само като технологичен, а като стратегически проект – инструмент за устойчиво развитие на културната инфраструктура, при който достъпността, енергийната ефективност и цифровата среда се разглеждат като взаимосвързани елементи на едно цяло.

9. HUMLIT (Horizon Europe, програма „Мария Склодовска-Кюри“)

Музеят участва като асоцииран партньор в международния изследователски проект HUMLIT, стартирал в началото на 2025 г. и финансиран от програма „Хоризонт Европа“ по споразумение № 101182860. Проектът с продължителност 48 месеца обединява 25 партньорски институции – 17 академични и 8 неакадемични – от 12 държави членки на ЕС и 3 държави извън него.

HUMLIT изследва хумористичната грамотност – способността да се разчитат знаците, посланията и рисковете на хумористичния дискурс – като инструмент за насърчаване на диалога и смекчаване на обществените конфликти. Анализът обхваща три нива: създаване, съдържание и приемане на хумора.

Участието на Музея е без финансиране и се изразява в принос към изследователския процес чрез специфичната му експертиза и достъп до хумористи от различни жанрове. През август и септември 2025 г. екип на Музея проведе шест задълбочени интервюта с представители на българския хумор – карикатуристи, писатели и актьори, по 22 въпроса, разработени от Консултативния комитет на проекта с участници от Полша, Румъния, Естония, Чехия и Испания. Интервютата бяха записани, транскрибирани, преведени и кодирани чрез специализирания софтуер QDAcity. Събраните данни постъпват в общата изследователска база на консорциума за сравнителен анализ на европейско ниво.

ПРОЕКТНА АКТИВНОСТ

През 2025 г. Музеят продължи активната си работа по разработване и кандидатстване с проектни предложения към различни финансиращи институции, като част от стратегическата си политика за диверсифициране на ресурсите и разширяване на програмния обхват.

Към Община Габрово бяха внесени две проектни предложения:

- „Метеостанция за Брифтопии: лаборатория към Биенале 2029“, финансиран, изпълнява се;
- „Философията на смеха: Борис Димовски на 100“, реализиран със собствени средства на музея.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Към Национален фонд „Култура“ бяха подадени:

- „Дигитален дом на хумора и сатирата: Изкуство от 170+ държави през последния век“, финансиран, изпълнява се;
- „Историята в карикатура. Георги Чаушов“ – проект, включен в резервите, с планирано реализиране в намален обхват със собствени средства през есента на 2026 г.

Към Министерството на културата бяха внесени:

- „Brieftopia: Архиви на бъдещето“ – проект, одобрен, но останал без финансиране по причини извън институцията; реализира се със собствени средства;
- „Визуален хумор: диалог между поколенията“ – към края на отчетния период, без обявени резултати от оценяването.

Проектната активност през 2025 г. демонстрира висока степен на инициативност и готовност за поемане на програмни рискове, като в няколко случая Музеят пое финансов ангажимент за реализация на одобрени концепции, независимо от външното финансиране. Това потвърждава последователната политика на институцията за устойчиво развитие и надграждане на тематичните си линии.

VII. МУЗЕЕН МАГАЗИН

Резултати, устойчивост и развитие

През 2025 г. сувенирният магазин към Музея продължи да функционира като важен приходоизточник и инструмент за популяризиране на музейното съдържание чрез продукти с ясно изразена културна и локална идентичност.

След отчетения значителен ръст през 2024 г. (+16% при заложили 5% в бизнес плана), през 2025 г. се наблюдава умерено понижение на оборота в размер на 4,4%, което следва да се разглежда в контекста на намалената посещаемост, обусловена от поетапните ремонтни дейности в сградата на Музея.

Финансови показатели

- Общ оборот: 215 320 лв. без ДДС
- Разходи за доставки: 105 000 лв. без ДДС
- Стокова наличност в началото и края на периода: приблизително 57 000 лв. без ДДС



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

- Брой клиенти: 19 938
- Средномесечно обслужени клиенти: 1 662
- Средна стойност на покупка: 10,80 лв. без ДДС

В сравнение с 2024 г. (21 292 клиенти) се отчита намаление на клиентския поток, корелиращо с по-ниската посещаемост на Музея (46 393 посетители през 2025 г., с 4 163 по-малко спрямо предходната година).

Същевременно е налице подобрение в средната стойност на покупката, което показва по-висока ефективност при обслужването и по-добро продуктово позициониране.

Конверсия и потребителско поведение

Особено показателен е ръстът в съотношението „посетители – клиенти“. През 2025 г. магазинът се доближава до съотношение, при което всеки втори посетител на Музея става клиент на магазина, в сравнение с предходни години, когато този показател се движеше около „всеки трети“. Това свидетелства за:

- адекватна продуктова селекция;
- ефективна подредба и презентация;
- добра интеграция между изложбеното съдържание и търговското предложение.

Продуктови групи и локална идентичност

Най-продаваните артикули през годината са:

- магнити и магнитни книжки;
- издания и продукти, свързани с „Габровски хумор“;
- тематичен шоколад;
- възглавници за път.

Най-голям принос към приходите продължават да имат продуктите с ясно изразена локална идентичност – „Габровски хумор“, магнитни книжки и тематични сувенири. Това



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

потвърждава устойчивия интерес към артикули, които свързват преживяването в Музея с културната специфика на града.

Влияние на външните фактори

Поетапният ремонт в сградата оказва пряко отражение върху посещаемостта и, съответно, върху клиентския поток в магазина. Запазването на стабилни обороти, подобрената средна стойност на покупката и по-доброто съотношение посетители–клиенти демонстрират устойчивост на модела.

Перспектива

При нормализиране на посещаемостта и завършване на ремонтните дейности магазинът има потенциал за възстановяване на ръста и надграждане на продуктовата линия, включително чрез:

- развитие на лимитирани серии, свързани с конкретни изложби;
- разширяване на онлайн продажбите;
- партньорства с местни производители и дизайнери;
- тематични сувенирни линии към мащабни проекти (напр. биенале, юбилейни изложби).

Музейният магазин продължава да изпълнява двойна функция – икономическа (принос към собствените приходи на институцията) и културна (пренос на музейното послание извън експозиционното пространство).

VIII. ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ (ФСД) И АНАЛИТИЧЕН ПРЕГЛЕД

Финансовото управление през 2025 г. се осъществяваше при спазване на принципите на законосъобразност, ефективност и прозрачност.

Общо реализирани приходи (отчетено на касова основа): 1 356 700 лв.

Общо разходи: 1 356 700 лв.



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

Във връзка с изпълнението на проект „Устойчиво енергийно обновяване на сградата на Музей „Дом на хумора и сатирата“ – Габрово“ (Механизъм за възстановяване и устойчивост) с бенефициент Община Габрово е извършено плащане към Община Габрово в размер на 147 500,00 лв. собствен принос по проекта.

Структура на разходите: 54,10% за персонал; 21,45% за издръжка; 10,25% други възнаграждения; останалите 14,20% – осигурителни вноски, данъци и капиталови разходи.

Спрямо 2024 г. се отчита умерено намаление на собствените приходи (приблизително 4–5%), което кореспондира със спад от около 8% в общата посещаемост. Спадът в приходите е пряко свързан с временната реорганизация на експозициите в условията на енергийното обновяване на сградата.

Външното финансиране по проекти продължава да представлява съществен дял от общия бюджет, което осигурява диверсификация на приходоизточниците.

IX. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Основните предизвикателства през 2025 г. бяха свързани с инфраструктурните ограничения, нарастващите оперативни разходи и продължаване на дигиталната трансформация.

Управлението на риска включваше: адаптиране на изложбения график; оптимизация на разходите; засилване на комуникационната активност; развитие на външно финансиране и международни партньорства.

Продължи прилагането на вътрешната система за финансов контрол и мониторинг на проектните индикатори.

X. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЕРСПЕКТИВИ (2026–2028)

В периода 2026–2028 г. Музеят ще фокусира усилията си върху:

– завършване на процеса на енергийно обновяване и започване на преустройството на музея с цел подобряване на условията за представяне, съхранение и работа;



МУЗЕЙ НА ХУМОРА И САТИРАТА

- развитие на MuseumPlus, публично стартиране и разпознаваемост на eMuseumPlus;
- подготовка на 26-ото издание на Габровското биенале на хумора и сатирата в изкуството;
- укрепване на международното участие и включване в нови европейски консорциуми;
- развитие на устойчиви модели за работа с младежка аудитория и дигитални публики.

Стратегическата цел остава утвърждаване на Музея като модерен културен център с национално и европейско значение, съчетаващ съхранение на наследство, критическа интерпретация и иновативни публични формати.